

Valentia cívica

Joan Ordi

Professor de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Vic

Valentia cívica és un concepte essencial per a entendre la moralitat pública, ja que si la societat està correctament estimulada des de l'ètica civil, genera dosis socialment necessàries de valentia ètica crítica. Podem definir *l'ètica civil* com el marc ètic acceptat per la societat en tant que conjunt de mínims ètics vinculants per a tots. Doncs bé, la valentia cívica es percep quan els ciutadans se senten legitimats per a exercir una crítica constructiva a l'ètica civil per millorar-la, val a dir, per obrir-la a una sensibilitat ètica més coherent amb els valors superiors i la dignitat i els drets de les persones, i per exigir-li que compleixi més bé amb la seva finalitat de moralitzar el poder, el dret i les organitzacions i institucions socials. De fet, la valentia cívica és criteri per reconèixer la vitalitat moral de l'ètica civil en una determinada societat i època històrica. La seva absència generalitzada indicaria que l'ètica civil no hauria aconseguit moralitzar les organitzacions i les institucions de la vida pública i/o que aquestes no haurien estat font de moralitat de la vida social i haurien quedat reduïdes a simples instruments de la burocràcia de l'Estat, traint així llur sentit més pregon. Des del punt de vista pràctic, la valentia cívica expressa el grau de compromís real del ciutadà i de les organitzacions amb el projecte de convivència establert sobre la dignitat de la persona, els valors superiors i els drets de les persones i dels pobles. En concret, la seva absència generalitzada indicaria que el projecte d'humanització recollit i tutelat per la Constitució ja no seria sentit ni viscut per la ciutadania com a ideal de convivència, sinó com a simple instrument legal per no caure en un estat social de barbàrie. I, finalment, *valentia cívica* és un concepte crític que mostra tot el sentit de l'ordenament jurídic basat en l'ètica civil, tot el sentit que té el poder al servei d'aquest ordenament i tot el sentit de l'ètica civil com a fonament de l'ètica pública: contribuir a la formació de ciutadans personalment i comunitàriament responsables del propi destí humà en la societat i de la necessitat d'humanitzar la comunitat perquè aquesta pugui realment estar al servei de la persona. Diguem, per tant, que si no interpretàvem l'ètica civil des de la seva finalitat última, podria acabar instrumentalitzada i privada de significació per a les noves generacions. No serà aquest, justament, el problema que vivim a 25 anys de la Constitució espanyola de 1978? La sentim encara avui com a projecte ètic d'humanització que ens empeny cap a endavant? O ens sembla un simple marc de convivència i, per això, ja no suscita en nosaltres la valentia cívica d'exigir-li que reclami a la ciutadania i a les organitzacions i institucions que, en el context històric dels nous problemes i necessitats, puguin de la seva inspiració i no d'apreciacions subjectives o immobilismes polítics?